

מעדותה של איריס מוסרי על כליאתה במחנה הריכוז ג'אדו שבלוב

תפסו אותנו ושלחו אותנו למסע של חמישה ימים במשאיות ענק, צפופים כמו סרדינים. לא היה לנו שום מושג לאן לוקחים אותנו. מאז אותו יום הורי הפסיקו לחייך, לצחוק או לאכול... כאשר הגענו למחנה הריכוז ג'אדו ב-1942, נתנו לנו חצי לחמניה ממולאת. המים היו מזוהמים. במשך עשרת החודשים שבהם שהינו שם, 600 איש מתו מטיפוס ומרעב. גם אני חליתי ממש לפני ששחררו אותנו. הבריטים טיפלו בנו. לאמי ולאחי לא היה כזה מזל. אמי מתה, ועד היום לא ברור לי ממה. אחי שחלה בטיפוס נפטר לאחר שחרור המחנה...

יום אחד הלך אבי לגדר, למקום שבו ערבים מקומיים היו מבריחים מזון לאסירים תמורת זהב. הוא חזר משם עם אבטיח. השומר, מצויד בשוט, תפס אותנו ואילץ אותנו להקיף את המחנה בלי חולצה בחום הקופח, כשידיו קשורות. תוך כדי הריצה הוא הולקה שוב ושוב. אני ראיתי את זה. לא הזלתי דמעה אחת ולא הוצאתי הגה. כך גם אבא שלי...

פעם הורו לנו לצאת אל החצר והודיעו לנו שהגיעה פקודה להרוג אותנו. אחרי שלוש שעות חמות בשמש, אמרו לנו שהמרשל מחכה לשיחת טלפון ממוסוליני בכבודו ובעצמו, שאמור להודיע לו אם להמשיך בתהליך או לא. כאשר לבסוף הכריזו שהעניקו לנו את חיינו במתנה, העיר המרשל: "זה ממילא היה מבזבז כדורים".

מתוך עדותה של איריס מוסרי, בנגאזי, לוב, **יד ושם** (כתב עת) 6 (1997)